

Προς ΕΟΔΥ

Κοιν/ση: Υπουργείο Υγείας

Δ/νση Ψυχικής Υγείας

ΠΙΣ

ΙΣΑ

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 2019-2021**

Πρόεδρος:

Αικ. Χάρη

Αντιπρόεδρος:

Ι. Γιαννοπούλου

Γραμματέας:

Κ. Κώτσης

Ταμίας:

Γ. Ξυλούρης

Μέλη:

Π. Βουτυράκος

Ε. Γεράση

Β. Νταφούλης

**EXECUTIVE
COMMITTEE 2019-2021**

President:

Aik. Chari

Vice President:

I. Giannopoulou

Secretary:

K. Kotsis

Treasurer:

G. Xylouris

Members:

P. Voutyrakos

E. Gerasi

V. Dafoulis

ΘΕΜΑ: Επικαιροποιημένες ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΠΕ - ΕνωΨυΠΕ προς τα Ιατρεία και τις δομές Ψυχικής Υγείας Παιδιών & Εφήβων κατά την 2^η φάση των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας COVID-19 (από 4/5/2020)

Σχετ. Από 2/5/2020, έγγραφό μας προς τα Ιατρεία και τις δομές Ψυχικής Υγείας Παιδιών & Εφήβων κατά την 2^η φάση των περιοριστικών μέτρων.

Κατόπιν διαβούλευσης με πολλά μέλη μας από τον Δημόσιο, Ιδιωτικό, και Πανεπιστημιακό τομέα εργασίας, και αξιοποιώντας την εμπειρία παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας στον παιδικό και εφηβικό πληθυσμό κατά την 1^η εβδομάδα της 2^{ης} φάσης των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας, προβήκαμε σε βελτιωτικές προσθήκες και τροποποιήσεις των οδηγιών που είχαμε συντάξει και σας είχαμε αποστείλει στις 2/5/2020 (σχετ).

Συγκεκριμένα έγιναν οι εξής αλλαγές:

Προς:

Ιδιωτικά ιατρεία, Κο.Κε.Ψ.Υ.Π.Ε, Εξωτερικά Ιατρεία Παιδοψυχιατρικών Τμημάτων Νοσοκομείων:

- Προσθήκες των σημείων (4) και (11)
- Τροποποιήσεις στα σημεία (14), (15), (20)

Προς:

Μονάδες Ενδονοσοκομειακής Νοσηλείας Ψυχιατρικών Τμημάτων Παιδιών και Εφήβων:

- Προσθήκες των σημείων (11) και (15)
- Τροποποίηση του σημείου (17)

Ακολουθεί το τροποποιημένο κείμενο

ΠΠΕ - ΕνωΨυΠΕ

Επικαιροποιημένες ΟΔΗΓΙΕΣ (7/5/2020)

**Για την 2^η φάση των περιοριστικών μέτρων
κατά της πανδημίας COVID-19
(ισχύος από 4/5/2020)**

Προς:

**Ιδιωτικά Ιατρεία, Κο.Κε.Ψ.Υ.Π.Ε, Εξωτερικά Ιατρεία
Παιδοψυχιατρικών Τμημάτων Νοσοκομείων**

1. Δεχόμαστε στα ιατρεία μόνο με ραντεβού, σοβαρά & επείγοντα περιστατικά, ή και περιστατικά σε τακτική παρακολούθηση, όταν τα τελευταία δε μπορούμε να χειριστούμε από απόσταση, σταθμίζοντας πάντα το καλύτερο όφελος του παιδιού. Επισκέψεις που, κατ' εκτίμηση του θεράποντος, δεν είναι επείγουσες επί του παρόντος (όπως: ψυχοθεραπευτικές και αποκαταστασιακές παρεμβάσεις) αναστέλλονται έως ότου απενεργοποιηθεί η κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
2. Συνεχίζουμε να χρησιμοποιούμε τη **δυνατότητα** τηλεφωνικής επικοινωνίας και τηλεϊατρικής (μέσω βιντεοκλήσης, skype κλπ), εφόσον η περίπτωση το επιτρέπει, με τη σύμφωνη γνώμη των γονέων και του παιδιού/εφήβου. Θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν ζητήματα όπως, η τήρηση του απορρήτου ή ο φόβος εφήβων για 'εισβολή' στον χώρο τους, ως ιατρικές αντενδείξεις, οι οποίες θα συν-αξιολογούνται και από τις δύο πλευρές (θεραπευτής/θεραπευόμενος).
3. Κατά την τηλεφωνική επικοινωνία, όπου χρειαστεί, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη συνολική λειτουργία των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, με έμφαση στις γενικές συστάσεις σχετικά με την ανάγκη περιορισμού των κοινωνικών επαφών. Αξιολογείται από κοινού η σκοπιμότητα διατήρησης ή αναπρογραμματισμού της επόμενης επίσκεψης.
4. Σε μια χρόνια παρακολούθηση ή ψυχοθεραπεία παιδιού ανακύπτουν ενδεχομένως επείγοντα προβλήματα. Αυτά, σε πρώτη φάση, είναι σκόπιμο να αντιμετωπίζονται από τον Θεραπευτή του παιδιού με τον καλύτερα

- δυνατό τρόπο. Εάν η περίπτωση το απαιτεί, υπάρχει πάντα η δυνατότητα άμεσης παραπομπής του περιστατικού στο αντίστοιχο εφημερεύον Τμήμα.
5. Αν υπάρχουν συμπτώματα λοίμωξης τότε, κατά τις οδηγίες του ΕΟΔΥ, θα πρέπει το παιδί/έφηβος να παραμείνει σπίτι και η οικογένεια να επικοινωνήσει άμεσα με τον οικογενειακό γιατρό για τις κατάλληλες οδηγίες. Σε περίπτωση κατεπείγουσας ψυχιατρικής εξέτασης θα πρέπει να τηρηθούν όλοι οι κανόνες ασφαλείας (χρήση μάσκας, γαντιών, απόστασης).
 6. Τηρούμε σχολαστικά τους κανόνες υγιεινής στα ιατρεία. Διαθέτουμε αντισηπτικά, μάσκες, γάντια και χρησιμοποιούμε, κατά περίπτωση, τα κατάλληλα μέτρα προστασίας. Οι τουαλέτες είναι εξοπλισμένες με τα απαραίτητα υλικά καθαρισμού και απολύμανσης (σαπούνι, απολυμαντικά, αλκοολούχο διάλυμα, χάρτινες χειροπετσέτες) και οι συνθήκες υγειονομικής προστασίας τους παρακολουθούνται σχολαστικά. Οι υπηρεσίες (νοσοκομείο) θα πρέπει να εξασφαλίσουν την ύπαρξη όλων των παραπάνω απαραίτητων υλικών για την ασφαλή λειτουργία των ιατρείων.
 7. Δεδομένου ότι τα νοσοκομεία υποδέχονται καθημερινά πολλούς ασθενείς και τους συνοδούς τους, και υπάρχει αυξημένος κίνδυνος διασποράς της νόσου μέσω επαφής με συμπτωματικούς ή ασυμπτωματικούς φορείς του κορωνοϊού, προτείνεται η χρήση της μάσκας καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του προσωπικού στο νοσοκομείο (σύμφωνα με τα νέα μέτρα προστασίας του Υπουργείου Υγείας είναι υποχρεωτική από 4/5/2020). Η υποχρεωτική χρήση μάσκας ισχύει και για τους προσερχόμενους ασθενείς και συνοδούς.
 8. Ζητάμε από τους γονείς να προετοιμάσουν τα παιδιά -κυρίως τα μικρότερα- για τη χρήση και τη χρησιμότητα της μάσκας. Ομοίως εξηγεί και ο γιατρός στον/στην ασθενή του την αναγκαιότητα μέτρων ατομικής προστασίας και προκρίνει τη χρήση της μάσκας και από τους δύο. Στην αρχή της συνάντησής μας με το παιδί και τον συνοδό, εφόσον φοράμε μάσκα, κρατώντας απόσταση άνω των 2 μέτρων την κατεβάζουμε για λίγα λεπτά, ώστε να εξοικειωθεί το παιδί με το πρόσωπο του εξεταστή.
 9. Με δύσκολα ή διεγερτικά περιστατικά μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιήσει ο γιατρός και γάντια μιας χρήσης, εξηγώντας στο παιδί/έφηβο τους λόγους.
 10. Συνιστούμε στους γονείς: «ένας συνοδός ανά παιδί», εκτός από τις περιπτώσεις που έχει προγραμματιστεί οικογενειακή συνεδρία, οπότε λαμβάνεται ειδική μέριμνα αποφυγής συγχρωτισμού στο χώρο αναμονής.
 11. Τα κοινοτικά κέντρα Ψυχικής Υγείας επιδιώκουν τη διαχείριση και παρακολούθηση των επειγόντων παραπομπών του Τομέα τους, κατά προτεραιότητα σε εξωτερική βάση, και μόνο όταν προκύπτουν αδιάσειστα κριτήρια νοσηλείας τα παραπέμπουν στα Παιδοψυχιατρικά Τμήματα των νοσοκομείων.
 12. Σε δομές ψυχικής υγείας που λαμβάνουν χώρα ταυτόχρονες θεραπευτικές παρεμβάσεις, προβλέπεται ένας κυκλικός προγραμματισμός των ραντεβού, ώστε να αποφεύγεται ο συγχρωτισμός των συνοδών στο χώρο αναμονής. Η απόσταση ανάμεσα στους καθήμενους θα πρέπει να είναι

τουλάχιστον δύο μέτρα. Τα παιχνίδια, βιβλία και όλο το υλικό αφαιρούνται από τον χώρο αναμονής και παραμένει μόνο αναρτημένη η αφίσα του Υπουργείου Υγείας με τις κατάλληλες ενδείξεις για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης του COVID-19.

13. Στη συνεδρία επιδιώκουμε την διατήρηση της απόστασης των 1 ½ - 2 μέτρων σε όσες περιπτώσεις αυτό είναι εφικτό (όπως με γονείς και συνεργάσιμα παιδιά και εφήβους). Εάν κάποιες αίθουσες στις υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές για ασφαλή εξέταση, η χρήση τους αυτή θα πρέπει, προς το παρόν, να αποφευχθεί. Εάν υπάρχει μονόδρομος καθρέπτης, μπορεί να αξιοποιηθεί, κυρίως με μικρά παιδιά, και όπου είναι απαραίτητη η διεπιστημονική αξιολόγηση.
14. Εφόσον ο καιρός πλέον το επιτρέπει, η συνεδρία μπορεί να διεκπεραιώνεται σε αεριζόμενο χώρο (ανοιχτό παράθυρο). Εάν είναι απαραίτητη η χρήση κλιματιστικού, οι περσίδες θα πρέπει να έχουν κατεύθυνση προς την οροφή, ώστε να μειώνεται η ταχύτητα του αέρα.
15. Εξασφαλίζεται ένας χρόνος 15 λεπτών ανάμεσα στα ραντεβού, ώστε να αερίζεται ο χώρος, και να απολυμαίνονται τα αντικείμενα χρήσης, όπως: παιχνίδια, επιφάνειες PC και εξαρτήματα, πόμολα κλπ. Τα παιχνίδια, οι μαρκαδόροι και η πλαστελίνη στο χώρο συνεδρίας είναι σκόπιμο να βρίσκονται όλα σε «κουτιά διαγνωστικού και θεραπευτικού υλικού» τα οποία να μπορούν να ψεκάζονται με ένα απολυμαντικό μετά από κάθε συνεδρία που χρησιμοποιούνται. Καλό είναι η επιφάνεια του γραφείου να παραμένει κατά το δυνατόν ελεύθερη, ώστε να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται εύκολα. Απομακρύνουμε όλα τα υλικά και παιχνίδια που είναι δύσκολο να απολυμανθούν (πχ υφασμάτινα παιχνίδια).
16. Δε δεχόμαστε ιατρικούς επισκέπτες την περίοδο αυτή.
17. Υπενθυμίζουμε τη δυνατότητα έκδοσης τρίμηνης ιατρικής συνταγής για σταθεροποιημένα περιστατικά καθώς και τη νέα δυνατότητα της άυλης συνταγογράφησης μέσω της κατάλληλης εθνικής πλατφόρμας. Σε περιπτώσεις που ο άυλος τρόπος δεν είναι διαθέσιμος, η έντυπη συνταγή πρέπει να παραδοθεί σε σφραγισμένο φάκελο.
18. Ψυχομετρικές δοκιμασίες, που απαιτούν εκ του σύνεγγυς συνεργασία εξεταστή-εξεταζόμενου για αρκετή ώρα, με υλικά που δεν απολυμαίνονται, προτείνεται να αποφεύγονται σε αυτή τη φάση. Αυτό βέβαια, συνεπάγεται αναβολή των σχετικών γνωματεύσεων για σχολική χρήση, ΚΕΠΑ, ΕΟΠΥΥ. Εάν ο κλινικός, με γνώμονα το καλύτερο όφελος του παιδιού/εφήβου, εκτιμήσει ως επείγουσα την χορήγησή τους, πραγματοποιείται με μάσκα & γάντια και από τις δύο πλευρές, και με τη συγκατάθεση του γονέα.
19. Το προσωπικό φροντίζει την ατομική του προστασία: Πλένει συχνά τα χέρια και αποφεύγει την επαφή τους με το πρόσωπο.
20. Για το διάστημα αυτό, οι κλινικές συναντήσεις της διεπιστημονικής ομάδας γίνονται μέσω τηλεδιάσκεψης. Ωστόσο, μπορούν να πραγματοποιηθούν και στην αίθουσα συνεδριάσεων, με τη χρήση μάσκας, όταν είναι εφικτή η τήρηση των απαιτούμενων αποστάσεων. Στις απαραίτητες συνεργασίες 2-3 ατόμων τηρούνται επίσης τα προβλεπόμενα μέτρα (μάσκα, απόσταση 1 ½ - 2 μέτρων).

Προς τις:

Μονάδες Ενδονοσοκομειακής Νοσηλείας Ψυχιατρικών Τμημάτων Παιδιών και Εφήβων

- 1.Οι νέες εισαγωγές πρέπει να περιορίζονται σε σοβαρά ψυχιατρικά περιστατικά, των οποίων η νοσηλεία κρίνεται αναγκαία και επείγουσα.
- 2.Στην είσοδο του Τμήματος, όσοι εισέρχονται θα πρέπει να φορούν μάσκα προστασίας και να καθαρίζουν τα χέρια τους με αντισηπτικό gel. Στην αίθουσα αναμονής ενημερώνονται για την τήρηση των αποστάσεων.
- 3.Κατά την προσέλευση των ασθενών στην εφημερία η παραμονή τους στις αίθουσες αναμονής πρέπει να περιορίζεται στον ελάχιστο απαραίτητο χρόνο. Η απόσταση ανάμεσα στους καθήμενους θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο μέτρα. Τα παιχνίδια, βιβλία και όλο το υλικό αφαιρούνται από τον χώρο αναμονής και παραμένει αναρτημένη η αφίσα του Υπουργείου Υγείας με τις κατάλληλες ενδείξεις για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης του COVID-19.
- 4.Ελέγχεται η σωματική υγεία του ασθενή και οι πιθανές επαφές του με κάποιο νοσούντα ή φορέα του Covid-19 τις προηγούμενες 14 ημέρες. Σε περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων ή διαπίστωσης προηγούμενων ύποπτων για τη νόσο επαφών, κι εφόσον η εισαγωγή δε μπορεί να αναβληθεί, ο ασθενής γίνεται δεκτός σε μονόκλινο δωμάτιο, απομονωμένο και με δική του τουαλέτα. Αν δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα μεταφέρεται στο γενικό νοσοκομείο. Γίνεται άμεσα ο μοριακός έλεγχος για covid. Αν βρεθεί θετικός εισάγεται σε μονάδα covid του νοσοκομείου και η ψυχιατρική θεραπεία γίνεται από παιδοψυχίατρο (διασυνδεδετική) με προστατευτικό εξοπλισμό.
- 5.Αν ο ασθενής προέρχεται από περιοχές υψηλού κινδύνου, πχ δομές μεταναστών-προσφύγων, καταυλισμούς Ρομά, περιοχές που έχουν τεθεί σε καραντίνα, αντιμετωπίζεται ως ύποπτο κρούσμα (μοριακός έλεγχος κλπ).
- 6.Μόνο ένας επαγγελματίας υγείας θα παίρνει συνέντευξη από τον ασθενή, σε αεριζόμενο δωμάτιο, επιδιώκοντας την απόσταση των 1 ½ - 2 μέτρων. Ο εξεταστής εξηγεί στον/στην ασθενή την αναγκαιότητα μέτρων ατομικής προστασίας και προκρίνει τη χρήση της μάσκας και από τους δύο. Με δύσκολα ή διεγερτικά περιστατικά μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιήσει ο γιατρός και γάντια μιας χρήσης, εξηγώντας στο παιδί/έφηβο τους λόγους.
- 7.Οι διεγερτικοί ασθενείς, μέχρι να κατασταλούν, επειδή δεν είναι δυνατόν να διατηρήσουν την απόσταση ασφαλείας και συχνά

- έρχονται σε σωματική επαφή με προσωπικό και συνασθενείς, και μπορεί να προβούν σε επιθετικές πράξεις πχ φτύσιμο, γρατσούνισμα, πρέπει μετά την εισαγωγή να εξετάζονται για covid.
8. Η πρόσβαση στη Μονάδα Νοσηλείας θα επιτρέπεται στον ασθενή που πρόκειται να νοσηλευτεί και σε έναν συγγενή ή φροντιστή, μόνο όταν κρίνεται απολύτως απαραίτητο.
 9. Οι νοσηλευόμενοι θερμομετρούνται δύο φορές την ημέρα και παρακολουθούνται για τυχόν συμπτώματα.
 10. Οι νοσηλευόμενοι μπορούν να βγαίνουν για περίπατο στον προαύλιο χώρο του Νοσοκομείου, με τη συνοδεία πάντοτε μέλους του προσωπικού, εάν και όταν υπάρχει αυτή η δυνατότητα.
 11. Τα επισκεπτήρια των γονέων μπορούν να πραγματοποιούνται με τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα (απόσταση, χρήση μάσκας, πλύσιμο χεριών πριν και μετά το επισκεπτήριο).
 12. Οι άδειες εξόδου των νοσηλευόμενων περιορίζονται δραστικά. Θα μπορούν να χορηγούνται ολιγόωρες άδειες για κοντινή βόλτα με έναν κάθε φορά γονέα ή πρόσωπο φροντίδας, με χρήση μάσκας και γαντιών και από τους δύο, και με τη σύσταση για τήρηση των αποστάσεων ασφαλείας.
 13. Η χρήση σαπουνιού και αντισηπτικού από τους ασθενείς πρέπει να εποπτεύεται από το προσωπικό για την αποφυγή αυτοκαταστροφικών και αυτοκτονικών πράξεων (κατάποση).
 14. Τηρούνται σχολαστικά οι κανόνες υγιεινής στο χώρο νοσηλείας. Διατίθενται προϊόντα καθαρισμού, αντισηπτικά, μάσκες, γάντια. Καθαρίζονται τακτικά οι χώροι και απολυμαίνονται, οι επιφάνειες, τα αντικείμενα και υλικά κοινής χρήσης (ΗΥ και εξαρτήματα, παιχνίδια, πόμολα κλπ). Οι τουαλέτες του προσωπικού είναι επίσης εξοπλισμένες με τα απαραίτητα υλικά καθαρισμού και απολύμανσης (σαπούνι, απολυμαντικά, αλκοολούχο διάλυμα, χάρτινες χειροπετσέτες), και οι συνθήκες υγειονομικής προστασίας τους παρακολουθούνται σχολαστικά.
 15. Εάν είναι απαραίτητη η χρήση κλιματιστικού στο χώρο, οι περσίδες θα πρέπει να έχουν κατεύθυνση προς την οροφή, ώστε να μειώνεται η ταχύτητα του αέρα.
 16. Το προσωπικό φοράει προστατευτική μάσκα καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του στο νοσοκομείο, και όταν χρειάζεται χρησιμοποιεί και γάντια μιας χρήσης. Φροντίζει την ατομική του προστασία: πλένει συχνά τα χέρια και αποφεύγει την επαφή τους με το πρόσωπο. Επιδιώκεται η απόσταση των 1 ½ - 2 μέτρων μεταξύ όλων (ασθενών και προσωπικού) της Μονάδας.
 17. Για το διάστημα αυτό, οι κλινικές συναντήσεις της διεπιστημονικής ομάδας γίνονται μέσω τηλεδιάσκεψης. Ωστόσο, μπορούν να πραγματοποιηθούν και στην αίθουσα συνεδριάσεων, με τη χρήση μάσκας, όταν είναι εφικτή η τήρηση των απαιτούμενων αποστάσεων. Στις απαραίτητες συνεργασίες 2-3 ατόμων τηρούνται επίσης τα προβλεπόμενα μέτρα (μάσκα, απόσταση 1 ½ - 2 μέτρων).

18. Στην καθημερινή χορήγηση φαρμάκων θα πρέπει να τηρούνται ειδικές διαδικασίες προστασίας (πλύσιμο και απολύμανση χεριών) και χορήγηση του φαρμάκου σε δοχείο που τοποθετείται και παίρνει στη συνέχεια ο ασθενής χωρίς να έρθουν σε επαφή τα χέρια του νοσηλευτή και τους ασθενούς. Ελέγχεται πάντα αν το φάρμακο λήφθηκε από τον ασθενή.
19. Αποφεύγονται ενέσιμα σε περίπτωση εμφάνισης ύποπτων συμπτωμάτων, εκτός αν είναι επείγουσα η χορήγησή τους. Ωστόσο, οι προγραμματισμένες ενέσεις αντιψυχωσικών φαρμάκων μακράς δράσης πρέπει να πραγματοποιούνται. Η αναβολή τους θα έθετε σε κίνδυνο την ψυχική υγεία των ασθενών.
20. Προκρίνεται η δυνατότητα της άυλης συνταγογράφησης μέσω της κατάλληλης εθνικής πλατφόρμας. Σε περιπτώσεις που ο άυλος τρόπος δεν είναι διαθέσιμος, η έντυπη συνταγή πρέπει να παραδοθεί σε σφραγισμένο φάκελο.

Για το Δ.Σ. της Παιδοψυχιατρικής Εταιρείας Ελλάδος-Ένωσης Ψυχιάτρων
Παιδιών & Εφήβων

Η Πρόεδρος

Αικ. Χάρη

Ο Γενικός Γραμματέας

Κ. Κώτσης